

Vedr. høring over forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Undervisningspligtig børnehaveklasse m.v.)

Dansk Friskoleforening skal hermed kommentere det foreliggende udkast til lovændring, der medfører ændrede elevtalskrav og obligatorisk udbud af en undervisningspligtig børnehaveklasse.

For de fleste friskoler har de foreslåede lovændringer ingen praktisk betydning, men når en fri grundskole efter lovændringen skal omfatte mindst børnehaveklasse og 1. – 7. klassetrin, vil et lille antal skoler fra skoleåret 2009/10 skulle indføre undervisning i børnehaveklassen, selv om skolerne hidtil har fravalgt dette af praktiske eller principielle årsager. Dansk Friskoleforening skal i den anledning udtale, at man ikke finder denne lovændring nødvendig, og specielt på Rudolf Steiner skolerne vil det være tale om et brud på en anerkendt skolerækning, hvis undervisningspligten kun kan opfyldes i en børnehaveklasse. Vi skal derfor anbefale, at man søger at finde en løsning på disse skolers pædagogisk begrundede problemstillinger.

Dansk Friskoleforening anerkender den logiske begrundelse for forslaget til opjustering af elevtalskravet, når dette som foreslået skal opfyldes på et ekstra klassetrin. Foreningen finder det dog ikke umiddelbart anerkendelsesværdigt, at elevtalskravet for en nyoprettet skole skærpes i det første og andet skoleår til henholdsvis 14 og 24 elever, da elever på alle klassetrin hidtil har kunnet medregnes ved elevtalskravets opfyldelse. Specielt for idébårne holdningskoler har elevtalskravene i skolerens første leveår altid været problematiske. Tilsvarende skal vi påpege, at en del skoler med kostafdelinger vil få problemer med at rekruttere elever i børnehaveklassen, da skolerens kerneydelse ofte ligger i kostafdelingen, hvor eleverne mindst skal være fyldt 11 år. Det er i forvejen en kendt sag, at mange forældre er tilbageholdende med at sende de yngste elever til skoler med kostafdelinger, og det vil derfor blive betragtet som en uhensigtsmæssig skærpende af kravene til disse skoler, når de aktivt skal tydeliggøre, at de også tilbyder undervisning i børnehaveklassen.

I lovens § 36 b. beskrives reglerne for oprettelse og drift af heltdsskolefritidsordninger. Disse kan i realiteten kun oprettes, hvis den frie grundskole kan opnå en tilskudsaftale med de involverede kommuner, idet ordningerne kun må finansieres med forældretilskud og kommunale samt private tilskud. I en del kommuner får de ældste børn og deres forældre ikke et reelt frit valg, idet kommunen nægter at indgå en betalingsaftale med de frie grundskoler i kommunen, men hårdt presset tilbyder de børn, der er indskrevet på en friskole, at de kan forblive i børnehaven, mens de

fleste jævnaldrene overføres til en folkeskole. Denne forskelsbehandling ved børnenes overgang fra børnehave til børnehaveklasse vil i fremtiden også blive forstærket ved, at folkeskolerne nu får fri adgang til at indføre rullende skolestart, mens det efter friskoleloven forekommer uklart, om der findes hjemmel til individuel optagelse baseret på barnets alder. Dansk Friskoleforening skal henstille, at friskoleloven på disse punkter får skabt en hensigtsmæssig parallel til folkeskoleloven.

I denne sammenhæng skal vi igen henlede Undervisningsministeriets opmærksomhed på den forældede 3-årsbestemmelse for optagelse af børn i dagpasningstilbud, som drives af en friskole. I forbindelse med de kommunale vippeordninger (heltids-skolefritidsordninger) skaffer kommunerne plads for børnenes tidligere optagelse i børnehaverne, hvilket falder sammen med børnenes tvangsudskrivning af dagpleje eller vuggestue. Forældre, der vælger friskolens tilbud, oplever således på forskellig vis, at deres frie valg støder på praktiske hindringer

Bemærkninger:

Under pkt.3 „Lovforslagets indhold” oplyses i lovbemærkningerne, at friskolerne skal tilbyde undervisning i børnehaveklassen og 1. – 9. klassetrin for at kunne modtage statstilskud. Da dette ikke svarer til selve lovteksten, går vi ud fra, at der skulle have stået „*børnehaveklasse og 1. – 7. klassetrin*”. Den efterfølgende tekst synes at understøtte denne forståelse.

Med venlig hilsen
p.f.v.

Ebbe Lilliendal Jørgensen,
landsformand

Cecil Christensen,
kontorleder

Sammenslutningen af Frie Rudolf Steiner Skoler i Danmark

Sekretariatet, Strandvejen 102, DK 8000 Århus C

Jeppe Flummer
Lindevej 3, 8260 Viby J
Tel. Priv.86110144
Fax. 86116811
Mob.3123 6215
Email jf@flummer.net

Århus d.31 januar 2008

Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen
Institutionskontor 1
Frederiksholm Kanal 25
1220 København K

ISIK1@uvm.dk

Høringssvar vedr. forslag til
Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Undervisningspligtig
børnehaveklasse m.v.)

Sammenslutningen af Rudolf Steinerskoler skal hermed tilkendegive sin kommentar til forslaget, påpege et problem for en række af skolerne og give et forslag til en tilføjelse i lovens bemærkninger

Vi vil anmode om, at der fortsat holdes en mulighed åben for at forældre kan vælge pædagogiske alternativer til børnehaveklasse, nemlig at deres 6årige børn - på nærmere bestemte betingelser - kan forblive i børnehaven, indtil den egentlige faglige læring begynder i 1.klasse.

Vi vil derfor foreslå en tilføjelse til bemærkningerne til "Forslag om lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v."

Loven giver mulighed for, at undervisningspligten i børnehaveklassen kan opfyldes ved at en fri grundskole på forældres anmodning kan etablere aftale om et fortsat børnehavetilbud med den børnehave eller det dagtilbud, som forældrene har valgt, hhv. allerede er tilknyttet.

Det er således en forudsætning, at barnet indskrives som elev i den frie grundskoles børnehaveklasse og at den frie grundskole påtager sig de opgaver og det ansvar dette medfører, herunder udarbejdelse af undervisningsmål, undervisning i børnehaven og tilsyn hermed jfr. lovens øvrige bestemmelser.

Forældre, børnehave og fri skole aftaler finansiering i forhold til fordeling af udgifter og offentlige tilskud samt forældrebetaling under hensyn til de muligheder lovene på området giver. (Detaljerne heri kræver nærmere afklaring)

Uddybning og begrundelse:

Det er et pædagogisk begrundet ønske fra en række forældre, at deres børn oplever deres 6. år i børnehaven. Netop som 6årig besidder barnet særlige kompetencer og kvaliteter, som giver mulighed for at magte nye opgaver i børnehavefællesskabet til glæde såvel for barnet selv som for de yngre børn, som får lov at være i gruppe med dem.

Det er desuden muligt at etablere særlige udfordringer for de 6årige alene, for eksempel i form af særlige læringstilbud og indskoling med henblik på overgang til 1.klasse.

Det er en pædagogisk erfaring i bl.a. Steinerbørnehaver og -skoler, at en fortsat børnehave frem til skolens 1.klasse giver enestående muligheder for de 6årige, og de yngre børn, som ser op til de 6årige. Skolestartsudvalgets rapport og anbefalinger mht hvilke kompetencer det 6årige barn bør udvikle, hhv. skolemodenhedsudvikling, opnåes erfaringsmæssigt mindst ligeså succesfuldt i dette regi.

Dette er uddybet i hæftet ”Redegørelse for arbejdet med de 6årige i Rudolf Steinerbørnehaver og skoler” 2007, fremsendt til ministeriet og uddannelsesudvalgets medlemmer.(september 2007)

Idet vi appellerer til en politisk vilje til at sikre forudsætningerne for, at en værdibaseret og pædagogisk begrundet metodisk frihed i Danmark kan opretholdes. Overordnede centrale undervisningsmål er ikke nødvendigvis uforenelige med pædagogisk metodefrihed, men friskoler kan alene opfylde deres opgave som udviklere af andre pædagogiske erfaringer, hvis de indrømmes metodiske friheder og råderum.

Med venlig hilsen
pva Sammenslutningen..

Jeppe Flummer

værdier i hverdagen **efterskolerne**

Undervisningsministeriet
Afdeling for grundskole og folkeoplysning

Att. mads.bentzen@uvm.dk (cc: gof-ssa@uvm.dk).

Dato
24. januar 2008

Efterskoleforeningen
Efterskolernes Sekretariat
Vartov
Farvergade 27, H, 2.
1463 København K

Tlf. 33 12 86 80
Fax 33 93 80 94

info@efterskole.dk
www.efterskole.dk

Foreningens formand
Troels Borring
Stationsvej 62
5792 Arslev
Tlf. 58 59 83 22
Troelsb@efterskole.dk

Sekretariatsleder
Sophus Bang Nielsen

Lovforslag om udvidelse af undervisningspligten

Efterskoleforeningen takker for muligheden for at kommentere lovforslaget.

Foreningen har kun bemærkninger til udformningen af § 1 stk. 17. Ændringen af definitionen af undervisningspligt fra at have "modtaget regelmæssig undervisning i 9 år" til "afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin" har konsekvenser for de elever, der er omgængere, og derfor får forlænget deres grundskoleforløb (med mindre eleven fylder 17 år). Vi er usikre på, om denne konsekvens er tilsigtet.

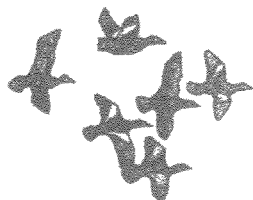
Efterskoleforeningen ønsker samtidig at pege på, at lovforslaget får konsekvenser for optagelse af elever på efterskole, og at lovgivningen herom bør ændres i forbindelse med lovforslaget.

Aktuelt kan efterskolerne optage elever, der har afsluttet 7. års skolegang eller er fyldt 14 år. Uden udtrykkelig hjemmel i loven har ministeriet i konkrete sager endvidere givet adgang til at optage elever, der har afsluttet 7. klassetrin, selv om disse elever ikke havde gået 7 år i skole.

Konsekvensen af ændringen af folkeskoleloven må være, at betingelserne for optagelse på efterskole bliver, at eleven har afsluttet 8 års skolegang, eller har afsluttet 7. klassetrin, eller er fyldt 14 år.

Med venlig hilsen

Troels Borring
Formand
Direkte 58 59 83 22
Mobil 21 79 24 10
Troelsb@efterskole.dk

FRIE GRUNDSKOLERS FÆLLESRÅD

Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen
Institutionskontor 1
Att. Fuldmægtig Hanne Traberg
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K.

København, den 1. februar 2008

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Undervisningspligtig børnehaveklasse m.v.)

Frie Grundskolers Fællesråd takker for den fremsendte høring.

Vedrørende bemærkningsafsnittets pkt. 3:

Frie Grundskolers Fællesråd støtter at undervisningen i børnehaveklassen vil blive omfattet af samme krav som 1. til 9. klasse mht. til at stå mål med undervisningen i folkeskolen. Vi vil dog understrege, at vi anser de nuværende krav til slut- og delmål og undervisningsplaner for at være fuldt tilstrækkeligt og dækkende for indholds krav til undervisningen i børnehaveklassen i de frie grundskoler.

Frie Grundskolers Fællesråd har ingen bemærkninger til de foreslåede ændringer i elevtalskravet til frie grundskoler.

Med venlig hilsen

Per Kristensen

Vedhæftet:
Bemærkninger fra skoleforeningen Lilleskolerne

Frie Grundskolers Fællesråd
Ny Kongensgade 10, 1.
1472 København K

1472 København K
Skolevej 1472 A/B
1472 København K

Telefon: 3346 2111
3346 2112
3346 2113
3346 2114

18. januar 2008

Vedr.: Forslag til ændring af friskoleloven med hensyn til undervisningspligtig børnehaveklasse m.v.

Tak for tilsendte udkast.

Lilleskolerne er principielt modstandere af, at elevtalskravene til nyoprettede skoler forhøjes; navnlig er vi utilfreds med at kravene forhøjes i skolens første og andet driftsår.

Vi hilser med tilfredshed, at elever i børnehaveklassen fremover indgår i opgørelsen af elevtalskravet – såvel for alle skoler som for nyoprettede skoler fra og med det tredje driftsår. Det er opgørelsesmetode, som vi tidligere har slået til lyd for og som retfærdiggør, at elevtalskravet løftes til 32 elever.

Lilleskolerne foreslår derfor, at elevtalskravet for nyoprettede skoler fastholdes på 12 elever i skolens første år og 20 elever i skolens andet år.

Vi skal påpege, at der er en redaktionel uoverensstemmelse mellem lovforslagets nr. 3 vedr. § 19, stk. 1. og parallelteksten i bilag 1. Af lovforslaget fremgår at ændringen angår 1. til 4. punktum. Imidlertid er 5. punktum, som omhandler dispensation fra elevtalskraven, faldet ud af parallelteksten.

Venlig hilsen

Torben Berg

Peter Højgaard Pedersen

Att.: Hanne Traberg, fuldmægtig, Undervisningsministeriet
Emne: "Børnehaveklasse"

Risskov

31. januar 2008.

Høringssvar fra Frie Skolers Lærerforening

Ang.: Høring over "Lovforslag om undervisningspligtig børnehaveklasse i frie grundskoler".

Frie Skolers Lærerforening takker for muligheden for at afgive høringssvar til ovenstående bekendtgørelse. Lærerforeningen har følgende bemærkninger:

Generelt.

Det er med glæde FSL konstaterer, at børnehaveklassen fastholder navnet "børnehaveklasse".

§ 19

Bem.:

Det ønskes, at der opretholdes mulighed for dispensation fra elevtalskravet for skoler der tilbyder andre

klassetrinsforløb end børnehaveklassen – 7. klasse. Da der kan opstå problemer med at opfylde kravet om de mindst 32 elever.

Med venlig hilsen

Jørn Rasmussen, næstformand

Frie Skolers Lærerforening

Ravnsøvej 6, 8240 Risskov

8746 9110 - 4010 7610

jr@fslnet.dk